

היה מלא, ובאו צירים מכל קצוות הארץ. נאמו הרב הירץ, ד"ר אביגדור גולדסמית, ברודצקי, קיש, מרכוס (מ.פ.) ועוד. דבר בחריפות רבה נגד ממשל הממשלה החל מהמאורעות וגמור בדברי ספילד כחוננויות האחרונים. הפליאה אותי ביחוד החריפות של הרב הראשי אשר דבר בהגיון, בגוש ובכשרון רב. מוצלח היה גם ברודצקי, שהודיע שלא נסתפק בציונות קטנה. דברו גם מן הקהל. נחלה רגש ציוני רב אצל הצבור, המסורות צופה נגד הממשלה והערצה רבה ל"חלוצים". כשאחד מן הקהל חרף וזלזל את הממשלה - מצאו הדברים הד רב באספה. הרגש הארצישראלי הזה בקרב יהודי אנגליה היה בשבילי חגליה.

בסוף שרו התקוה - ו"אל סלך נצור" . . .

א' באב
26 ביולי
שבת

עברתי לפני הצהרים לגולדס-גריין. לאנשינו יש כשרון מיוחד למצוא הוטלים יקרים, צרים ולא נוחים. הנשינול הוטל נקבע כמעט לנשונל היום של אנשי א"י בלונדון. התא הצר סחאים יותר לכלא מאשר להוטל אולם המחיר הוא די גדול - שש ונה וסיקס פנס. אחמול מצאתי לי דירה בקצה העיר, בנוה-גנים, במביבה שקטה וסוקפת שדות.

הוקידה נגמרה אחמול לפנות ערב בערצאח א.ל. פולטון על יחסי הפועלים באיספריה הבריטית. לפי בקשה צירי הודו נשתנה

סדר הימים, וענין הודו נחאחר סיום ה' ליום ו', ומעיפנו הוקדה ליום ה'. כל הבוקר יום ה' נחפס בשאלה איי הודו הסערבית. פתח דר שילס. העם האנגלי, הפרלמנט והעיתונות אינם יודעים ואינם מעריכים את הקשיים של משרד המושבות, האחראי לחמשים מושבות בעלות ישוב של 50-60 מיליון מכל הגזעים, הצבעים, הדתות ומצבי-החרב. מפלגת העבודה נסחה לגלות לעם את דרכה בלי עקיפין וביושר-לב: הפרינציפ הראשון שלה הוא סקדון (trusteeship). עלינו לפקח ולהשגיח שחוקים שאינם מסוגלים עדיין לנהל את עצמם - לא ינוצלו ולא ינושלו ע"י אחרים.

הפרינציפ השני שלה הוא - לתת אפשרות לכל העמים להגיע לשלטון עצמי ולשחוף הפשי בקומינולט. יש לנו קשר כמובן למסורת הפוליטיה של אנגליה. רעיון הסקדון הוא ישן, אולם לא הייתה לו פוליטיקה מסוימת של הגשמה, ולא סטרה סופית בכורה. רק מפלגת העבודה קבעה לעצמה סטרה מפורשת. מה הם הקושיים ?

יש אדמיניסטרטורים ופקידים שחונכו במסורת אחרת מזו של מפלגת העבודה, לנו הייתה כבר השפעה ידועה בכוון עבודתם, אולם הרגלי מוח ומחשבה אינם משתנים בנקל. ועלינו להביא אותם לידי כך שיעבדו כמו שהיינו רוצים אנו, והדבר אינו קל ביותר, אולם עלי להגיד שמצאנו לוגיות מלאה מצד הסיוויל סרוויס, אך קשה להם לחגל מדרכי המחשבה. בועידה הקולוניאלית שהייתה לנו עכשיו עם המושלים שמנו לפניהם את העיקרים שלנו, ואני שמח להגיד שמצאנו חגובה רצויה.

הקושיים של עבודתנו מבוועים בעצם המושבות. יש מושבות
חומגניות של עמים פרימיטיביים. שם הפקידות יכלה לכוון כל פעולתה
לטובת התושבים, במושבות אלה לא מרשים לקרקע להמכר לאירופאים, אלא
חתה השגחה מעולה. במושבות אלו יש שאלה קשה של סמים על ילידי הארץ
הספקת עזרת בריאות, קונטרול על מנהגים מזיקים. אנו שואפים להכשיר
עמים כאלה לעמוד על רגליהם. בכמה מושבות (כמו אוגנדה ועוד) יש
שיטה של שלטון עקיף - אינדירקטי - אנו משתמשים במכשיר השבטי,
ונוחנים לנשיאים לפעול כסוכני הממשלה. לצערי יש מגמה לראות בשיטה
הזאת מטרה, יאני רואה בשיטה זו רק אמצעי למטרה. עד כמה שאפשר עלינו
להרכיב בשיטה זו אמצעי בחירה דימוקרטית. הנטיב הוא לדעתי יצור
דימוקרטי. כוח נשיא השבט כשיש מאחוריו כל הכוח של הצי והצבא הבריטי -
הריהו עלול ליהפך לכוח מסוכן ביחס לעמו, ואני מקוה שנוכל לאט לאט
להפוך שיטה זו. אנחנו היינו הראשונים שדרשנו ביטול עבודה-אונס.
לשם השגת הסכמת צרפת בלגיה והולנד היינו מוכרחים להסכים לפשרה.
שלוש המדינות הנזכרות נמנעו מהצבעה.
יש טפוס שני של מושבות, שבהן יש מלבד הנטיבים - הודים
ולבנים. שם מתחילות הצרות (קניה) שם חתיה לנו מלחמה גדולה. ודאי
ראיתם את הספר הלבן על מזרח אפריקה. יש שם קושיים גדולים - אך אין
כל קושי בידיעת רצוננו ומטרחנו.
יש לנו מושבות יותר מפותחות, כמו ציילון, פונקונג, חודו
המערבית, מליה - ושם יש הקושיים הכי גדולים.
יש לנו גם ארצות מנדט - מנגניקה, קמרון ועוד. אחדות
מהן נוחות, אחדות קשות - הקושי הכי גדול הוא בא"י - עליה נשמע
אחר-כך.

מה עשינו בתור ממשלת פועלים ? בדקנו קודם כל את חוקי העבודה ומצאנו כמה מהם רעים מאוד (בהודו המערבית למשל) והקירונו עליהם את אוני המושלים. יש טעות נפוצה בדבר הכוח הרב של משרד המושבות. חושבים שדי שהמשרד ישלח סוכב למושל והמצב ישונה מיד. בארצות פרימיטיביות הדבר אפשרי. גם באלה צריכים אנו לברר מה היא דעת הפקידים, שיש להם ידיעה בלתי-אמצעית על הנאי המקום. אולם במושבות שיש בהן קצת אבסורדיזם - ביחוד סועצות מחוקקות - כמו בהודו המערבית, המצב קשה. האנגלים שקיבלו את אנגליה לפני מאהים שנה לקחו אהם את הדעות ששלטו בימיהם והם ואינם רוצים לשמוע על כל שנוי. הם נלחמים בכל חוקף נגד שלטון רונינג סמרים.

חוק מיצוי סמקרי אסון צריך שיהא שלים בכל הארצות של האימפריה. יש אמנם קושי עם הישובים החקלאים, יש גם הקושי עם חברות הביטוח שלא בכל ארץ הן רוצות לבטח את בעלי הבית. עשינו דבר מה בדבר פושעים צעירים. נמנחת ועדה לעיין בכל הפרובלימה הזאת. יש שאלה שכר מינימלי, פנסיה לזקנה. יש מושלים שמחננדים, כי לדעתם מוקדמים חקונים אלה. בועידה דברתי עם המושלים על שאלות אלו, ביחוד עם מושלי איי הודו המערבית. שם יש מנהג של שכר נמוך מאוד, שהביא להתעשריות עצומות, וכשנות הפריחה הכי טובות לא חטיבו את מצב הפועלים. מפני כך קיבו הפועלים הכי טובים את הארץ ויצאו למקומות שבהם השכר יותר גבוה. הקצבנו מיליון לשנה לפחות המושבות - יש שחוששים לשוא שכסף זה יוצא לניצול הנטיבים.

עשינו מאמצים לשכר יוחר טוב, פיצויים ועוד. לדעתי
הדרך הכי טובה לעשות זאת היא לתת לצבור את זכות הבחירה - בנשק
זה ילחם הפועל על הטבת מצבו. בכל מקום מוגבלת זכות המיירה.
כשמדברים על שלטון עצמי - הרי נדמה לי שהצעת הכי גבוהה באה
מאוליגרכיה שרוצים שלטון לעצמם, ואינם מסכימים כלל שהשלטון
יעבור לעם הפשוט. אין אני רוצה שהשלטון יחזרו בידי קומץ קטן
של אנשים. הגשמו קונסטיטוציה של ציילון הנוחנת זכות הכחירה
לכל בן 21. אנחנו עושים שם נסיון של דימוקרטיה בקרב עם מזרחי
ואני מחגאה שהיה לי חלק בעבודה זו, באו משם ודרשו סטטוס של
דומיניון - וכשאמרתי להם שאנו רוצים לתת זכות בחירה לאיש הפשוט -
נחלחלו. הנסיון בהודו של שיטת הדיארכיה לא הצליחה בשלימות, אולם
עמדנו לפני השאלה כיצד למצוא את השביל האמצעי בין חוסר כל שלטון
עצמי ובין אבסורדיות גמורה שטרם הגיעה שעתה.

אני מאמין באוויריות מודרנית. בזכרנו את כל אשר סבלו
חלוצי הדימוקרטיה בארצנו - אנו רוצים שארצות אחרות לא ידעו סבל
זה. מה בצע בממשלה פועלים אם לא נהנה את כל הרצון מיחרון נסיוננו ?
ברוח זו אנו רוצים לעבוד.

אנו יחד סדי בפני דעת הקהל (in the line light)

- הודות למבקרינו ...

אחריו דברו באי-כוח הודו המערבית - סטרינגר (צופריאני)
גרנד (פרישו), גוינת הבריטית (קריצלו) - חמשה אנשים (הנוכחים,
ובר רודל), שלשה מהם כושים גמורים, שנים בני הערובה. הכושי פרישו
נאם נאום מזהיר, כנואם בעל מדרגה ראשונה: בהומור, ברגש, בחריפות,

בפחוס. הנאום עשה רושם כביר. גם קריצלו הצליח. טענו נגד חוקי העבודה הגרועים, נגד שלטון דונינג סטריט, חוסר זכות בחירה רחבה, נגד משבר הסכר, נגד צרחה ההודים (מהודו הבריטית) שיש להחזירם לארצם או לישובם. שילס ענה. וכוח זה תפס כל הבוקר, וגולדה כבר חשדה את גיליס שסידר בכוונה לדחות ולצמצם את הוכחות האר"י. החלט על ישיבה לאחר הצהרים.

ישיבה שניה החלה רגעים אחדים אחרי שהים, בחדר אחת הועדות של הפרלמנט. אני טחחתי את הוכחות. נאומי היה מוכן הפעם בכחב, מתרגם על-ידי דוב וגולדה, חרגום בלתי מוצלח. לאחר נאומו של שילס הוספתי דברים בעל-פה. דברתי 36 רגעי. אחרי דבר קנטריג' סדרום-אפריקא - על הכל: קרקע, ערבים, עליה, חוקי עבודה, ססים מכס, בטון של ידען ובפורמליות דוחה, קרא את שילס "ידידו ד"ר שילס (שילס צנח לגיליס ושאל מה שם הנואם...)." אחרי קנטריג' דברה גולדה - נרעשתי מעוז דבריה; דברה באוה, בחוקף, במרירות ובטקס טוב. דבריה זעזעו את כל השומעים. טענה נגד היוחנו פחאום מוכרחים להצטרף, ללמד זכות על עבודתנו, להוכיח שאנו מועילים לאחרים - כשטרת בואנו ועבודתנו בארץ היא הצלה עצמנו, כשעבודתנו מקוררת גאון ותחלהבות, כשהיא - סמילא - מעלה את כל רמת החיים של הארץ.

אחריה דבר מים על חוקי עבודה בארץ ויחסה השלילי של האדמיניסטרציה כמעט לכל דרישותינו בחור פועלים. לבסוף ענה שילס בנאום מלא מרירות. באמצע נאומו צלצל טקסון ההצבעה והוא מהר להשתתף בהצבעה, שב מיד והמשיך.

"יש לי case טוב מאוד. א"י היא שאלה גדולה. חבל שלא שמעתי מהנאומים על כמה עניינים. אולם יש איזה רפורמים. אני מחסרם נגד עמדת היהודים ביחס לעכו"ב העליונה. השתמשו נגדנו בלשון בלתי-צודקת. אם הם פונים לממשלת הפועלים לעזרה - נדמה לי שיש לנו חובות לקוות ליותר אסון ובטחון בידידותנו, מאשר גילו בארץ ובעולם. א"י הייתה מקודם חלק של חרביה, בחבל שהוא בעיקרו ערבי. א"י היא ארץ קטנה, לא גדולה מן העולם, והערבים היושבים בארץ פונים 750,000, לעומת 170,000 יהודים שיש עכשיו בחוכת. מזה חראו שמבחינה מספר יש להתחשב עם הצד השני.

הוטל על בריטניה מנדט בשם חבר הלאומים ויש בו שני חלקים: הקטן הבית הלאומי - אולם סבלי לפגוע בזכויות של לא-יהודים, ומאמצינו מכוונים לקיים שני החלקים של המנדט, ולא רק חלק אחד שבגללו כל כך בקרו אותנו (צלצול פעמון ההצבעה - הוא הולך ושב, וממשיך). הישוב הערבי בא"י, שהוא הרוב, לא הסכים למנדט, נלחם נגדו ומסרב לקבל כל הצעה הכרוכה במנדט. ואנו שומעים בקורת משני הצדדים, אם כי אתם לא שמעתם בקורת הערבים - אבל הם מחננדים בכל חוקף לבית הלאומי.

החבל הערבי של האימפריה התורכית נחלקה: בחלק אחד - נגד וחגו יש מלכות ערבית. עירק היא חתה מנדט בריטי, ועכשיו סידרנו חוזה אשר יכשיר כניסת עירק לחבר-הלאומים, כנראה בשנת 1932. המנדט של א"י הוא מסוג A, אולם מציאות הבית הלאומי הפכה את א"י לסוג B, שאינו נותן מקום וסיכוי לשלטון עצמי, וזוהי אחת הקובלנות הרציניות של הערבים, ומפני כך לא רצו להסכים

למוסדות שאנחנו נמינו להציע להם. הם טוענים שהערבים בעירק וחגו יש להם שלטון מלא, והם חושבים שאינם נופלים מהערבים ההם. הם מתנגדים כל הזמן לכמות ההגירה וקובלים על הקשעה המזיקה של ההגירה על החיים הכלכליים, כנגדם היהודים מהאוננים שההגירה אינה גדולה כפי הדרוש. אלה צועקים - למה הגירה, ואלה - למה הגירה כל-כך איטית.

אנו מתנהגים על-פי קו מסוים. כל המפלגות באנגליה הסכימו למנדט בשלמותו וחצוה לעזור לבית-הלאומי. בענין זה אין כל שאלה ואין כל יסוד לספקות והיסודים. אולם אנו רואים לכשרון הקליטה. מצד היהודים טוענים שיש הרבה מקום, מצד שני - אין. על חסרון אחד עלי לעמוד - ואני רוצה להגיד זאת לחברי היהודים. הם אף פעם לא מעריכים מה שנעשה לטובתם. העובדה היא שבארץ קטנה זו נקלטו כל-כך הרבה מהגרים. 80.000 יהודים נכנסו לנקלטו בארץ ונמצאים במצב נוח ומספיק בסובן הכלכלי. זהו כיבוש גדול. הם אומרים שזה נעשה לא בעזרת הממשלה, עוד יותר לסרות הפרעות הממשלה. באי-כוח הדומיניונים, שיש להם נכיון בקליטה אוכלוסין חדשים, יעריכו אם אין בדבר זה **achievement** גדול. דבר זה לא היה יכול להעשות לסרות רצון הממשלה. אלא בעזרה רבה של הממשלה. לא אומר שהאדמיניסטרציה הייתה בלי שגיאות. אי-אפשר בלי כך. אולם אני מדבר רק בשם הממשלה הפועלים. הממשלה מתיחסת בסימפטיה לבית-הלאומי ועשתה מצדד הכל מה שהיה מוטל עליה. אבל יש עוד צד 700.000 ערבים ועלינו לעשות גם בשבילם. אין להם אמנם אוהו הכשרון והיכולת - אולם מטעם זה עלינו לעזור להם עוד יותר.

כשסכניסים אנשים לאיזה ארץ אי-אפשר "לצקת אותם כסים לחוך כלי".
אי-אפשר לעשות זאת באופן מיכני. יש פריור של הקלטה. השיטה
המיכנית של כמה מהיהודים אינה נכונה.

ה"טרובל" הוא עכשיו בעיני הסרטיפיקטים. מה קרה ?

היו חלונות מצד הערבים על כמות העליה. בארץ הייתה

ועדה לחקור את ההומות. היהודים אינם אוהבים את הדו"ח של הועדה -

אולם היו שלשה חברים מהמפלגות בפרלמנט ואמרו לנו שהם שיש להם

דאגה רבה ביחס לעליה והציעו לחקור את השאלה במסגרת נחלים מה לעשות.

על יסוד זה - ומכיוון שהחלטנו לשלוח מוסמחה לחקור וליעץ אותנו - אחזנו

באמצעי של עיכוב זמני. הזמן היה בלתי מוצלח (unfortunate) במובן

ידוע. אולם יש להאמין לנו קצת יותר. מה שאמר בן-גוריון שהעיכוב

היה פרס לעורכי הטבח מעורר בי החששות. זה לא נכון. אין להעלות

על הלב דעה כזו. איש לא הצטער יותר מסנו על הטבח,

הזאת אומרת שעלינו, ממשלה הפועלים לא ...

החוגסטיה שזה היה אמצעי פוליטי לא אמתי. העיכוב נעשה

על-יסוד כלכלי. ואני אומר לידידי היהודים, שבעקב הלחץ הפוליטי

הרב שהם עושים, אינם (מביאים ברכה לעצמם ?

באה אלינו משלחת ערבים לפני חודשים אחדים והציעה כמה

הצעות, אשר אי-אפשר היה למלא אותן סבלי לפגוע במנדט, וכל ההצעות

נידחו בלי יוצא מן הכלל. הדבר היחיד שקבלנו היה לחקור את האפקט

של ההגירה על ענייני הערבים. הבטחה זו ניתנה על-יסוד כלכלי, וזו

לקחה אחת המשלחת שנמסרה באי-שביעה רצון, וכשבאה לארץ ארגנה

יום של מחאה על החוצאות המעציבות של ממשלת הפועלים. על זה

עוברים חברי היהודים בשחיקה. אנו קבלנו עמדת זו, מפני שאילו היינו מקבלים את דרישות הערבים היו אלה פוגעות בביה הלאומי. שמענו על הרפת מצב הפועל הערבי. בכלל זה נכון. דרגת החיים הורמה ע"י כניסת היהודים, ולפני זמן מה הערכתי בפומבי במקום אחר את התועלת הרבה לא"י כולה מהקמת הביה הלאומי. אולם מצב הפלחין אינו משביע רצון. לא נדע עד שנקבל את הרפורם של סימפסון. השטח הבינוני הוא פתוח ממה שנחון לכלכל משפחה ערבית, נכון הדבר שהערבי יש לו אדמה יותר ממה שנחון ליהודי. אולם הערבי יושב על הקרקע, אי-אפשר to put him off, זה לא יחאים למנדט, ויש חלק חשוב של ערבים שאין לו אדמה. יש עכשיו חוסר עבודה, שבגללו יורד שכר העבודה. המספרים מסוף יוני היו: מחוסרי עבודה יהודים 950, מחוסרי עבודה לא יהודים 2600. אם נחוצה הצדקה לעיבוד הרשיונות חרי מצב זה של חוסר עבודה ערבי מספיק. הפלחים שקועים בחובות, ושלחנו מומחה לברר מה אפשר לעש ת. אין ספק שחוסר העבודה הולך וגדול, הפועלים היהודים עצמם סידרו בזמן האחרון חלופין בעבודה ועובדים רק 3-4 ימים בשבוע. ויש יסוד לדאגה. הקושי הגדול בעבודתנו בא"י הוא אי-האמון אלינו והבקורת חבלתי פוסקת של פקידי הממשלה. היהודים חושבים שהפקידים ומשרד המושבות הם אנטי-ציונים, אולם אנו צריכים להתחשב גם עם הצד השני. פלשתינא היא יותר מדי בעיני העולם. יש 16,000,000 יהודים ועיני כלם פונות לא"י. נאסף כסף בכל הארצות, והיהודים שנוחנים את הכסף רוצים לראות תוצאות, וזהו במקצת סבת הבקורת. מחנפלים על מנהיגי ההסתדרות הציונית שהם יותר מדי רכים ביחס לממשלה. יש גם

קבוצה אחת - חריוזיוניסטים, שאינם מרוצים בכלל מהסתדרות הציונית, והם רוצים ממלכה יהודית. משרד המושבות רוצה לנהל את העניינים ביושר-לב; כל אלה שקוראים את העהונות, יודעים שכל כוח-האגיסציה העצום של היהודים סופגת נגדנו. פונים לחברי הפרלמנט. יש כסה אנשים בעלי השפעה שבאים ישר לחברי הממשלה, מקבלים מכחבים ותוזרים מהציונים לשם לחץ על הממשלה. הסתדרות העובדים ש' לחת את עהונה "דבר" לכל צירי הפרלמנט - אני בעצמי מקבל אפילו שני אבסמפליארים לשבוע. הם חיים באסמוססירה זו ורואים רק צד אחד - אנחנו צריכים לראות שני צדדים. אם נכון שאין אנו צריכים להיות מושפעים ממעשי אלמות - אין אנו צריכים להיות מושפעים גם מאגיסציה ומלחץ פוליטי.

אני רוצה יותר קואופרציה ופחות בקורת.

דברו על הבנה בין שני העמים. הסוכנות העברית אומרת שחיא רוצה לקרב את הערבים ורק הממשלה מפריעה - זה לא נכון. בלי התקרבות לערבים לא יצליח הדבר. לממשלה יש כוח מוגבל. הבנה עם הערבים נחוצה למען הצלחת הבית הלאומי. במקום זה רוצים שרק יהודים יעבדו במפעלים היהודים, ואוסרים עבודה ערבית, במקום שהתחייבות שלפני המלחמה נתנה מקום עבודה לערבים. זוהי אחת הסבות של התרגזות. אני מקוה שמסדרות היהודים יבינו שרק עם הפרחת הערבים תתקדם עבודתם. יש אוסרים שאין שאלה ערבית כלל, יש רק אפנדים, אולם הפלחין מרוצים. זה לא נכון. יש שאלה ערבית. ה"בנק אנד פייל" של הערבים יודעים הכל. הערבים הם פוליטיקנים יותר מכל עם שבעולם. יש דעה ערבים שיש לקחת בחשבון. האינטרס של הבית הלאומי הוא שהערבים יחיו מרוצים.

החברה מאירסון היא יותר מדי סרגית - השאלה שלפנינו

היא רק ענין של קומון סנס.

אנחנו מתעניינים בחוקי עבודה, אולם האג'יטציה החסידיה

הזאת, ההאשמה הבלתי מוסקת של הממשלה מונעת את קידום הפעולה והי דום הסוציאלי בארץ.

מעולם לא חססנו ולא חלסנו להסס בדבר הבית הלאומי.

אנו רוצים להקים, ולחקים יותר טוב את הבית הלאומי. הערבים

אסנם מתנגדים - אבל אנחנו נעשה את שלנו.

כשגמרו בשאלה זו פתח שיוו ראו בשאלה החודים באפריקה

ושילם ענה לו. בו שובחו, כשדבר על ממשלה הפועלים, אמר במקום

Labour gov. - Jewish gov. כל האולם פרץ כצחוק,

שילם לא הבין מה השחק. גילים אמר לו שבמקום ליבור אמר ג'ואיש

"אני רציני כמובן להגיד "פרו-גואיש גוברנמנט" - חקן את עצמו

בחריצות.

מזמנה לפסיחו-אנליזה ...

בגמר הישיבה סרנו לקפה סמוך - גולדה, אנכי, אדלר,

גילים וזונסון מאירלנד. בלינו כשהי שעוה וכל הזמן נמבה השיחה

על א"י. אדלר אמר שהוא חושב גם עכשיו שזוהי אוטופיה, אבל

חנוכה הפועלים בא"י היא עובדה, ומה שנעשה שם כמובן יש לה חשיבות.

הוא רק חושב את העבריה לדבר ריאקציוני, והיה רוצה שלא נחערב

בעניני פולין. זונסון הביע את רצונו לבקר את הארץ ולראות בעצמו

את המפעל. גילים דבר כידיד. כשאדלר אמר דבר מה על הערבים

החפרץ ברגזנות: הערבים תרויחו יותר מכולם במלחמת זו, יש להם

. / .

ממלכה בסוריה, בעירק, בחגו ועוד - כל זה לא די לחם ?

דעה גילים היא שהממשלה קשתה משגה בעיבוד העליה, אולם

אנו מגוימים, הוא החאונן למה אין אנו מסדרים פילם הגון להראות

אח מפעלנו בארץ. אמרתי לו - הלוא מאשימים אותנו באגיטציה יתר,

לפי מה ששמע יהיה הרפורט של סימפסון לטובחנו.